

Riktlinje Ansökan och placering i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg

Kommunal och enskild huvudman

Dokumenttyp:	Riktlinje
Beslutad av:	Kunskapsnämnden
Antagen:	2026-01-29 § 10
Gäller för:	Förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg
Ansvar för revidering:	Avdelningschef Utveckling och verksamhetsstöd
Giltighetstid:	2026-01-29 – 2028-12-31
Ersätter:	Riktlinje beslutad 2024-10-22 § 136

Inledning	2
Rätt till plats i förskola	2
Olika former av verksamhet som erbjuds.....	3
Förskola.....	3
Pedagogisk omsorg	4
Kontaktplats.....	4
Allmän förskola	4
Fritidshem.....	4
Lovtillsyn.....	5
Omsorg kvällar, nätter och helger	6
Ansökan och placering av förskoleplats	6
Prioriteringsordning vid fördelning av plats.....	7
Avgifter	8
Inkomstkontroll.....	8
Vistelsetid och närvaro	9
Förskolebarn till föräldralediga vårdnadshavare.....	9
Förskolebarn till arbetssökande vårdnadshavare	9
Förskolebarn till vårdnadshavare som är pensionär	9
Förskola och fritidshem under sommartid	9
Semester och annan ledighet	10
Planerings- och kompetensutvecklingsdagar	10
Sjuka barn eller elever	10
Sjuk vårdnadshavare	11
Försäkring.....	11
Förändringar, uppehåll och uppsägning	11
Ändrade förhållanden.....	11
Uppsägning av plats	11
Anmälningsplikt.....	12
Fristående verksamheter	12

Inledning

I Karlskrona kommun finns förskolor och fritidshem som kommunal och fristående verksamhet. Pedagogisk omsorg finns enbart som fristående verksamhet med enskild huvudman. Enligt Skollagen (2010:800) framgår att hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola (Skollagen kap 8, §14 och §25). Hemkommunen får fullgöra sina skyldigheter genom att erbjuda barnet motsvarande utbildning i fristående verksamhet med enskild huvudman. Vidare framgår det att varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Förskolan har en egen läroplan, (Lpfö 18). För fritidshem gäller samma läroplan som för grundskolan (Lgr 22).

Karlskrona kommun reglerar verksamheten i enlighet med gällande lagstiftning. Reglerna grundar sig på bestämmelserna i skollagen och läroplanerna för förskolan och fritidshemmet (SKOLFS 2018:50, Lpfö 18, SKOLFS 2011:185 och Lgr 22). Reglerna avser att underlätta för en rättssäker och likvärdig hantering. Skollagen anger ramarna för placering i förskola och Karlskrona kommun godkänner vilka regler som ska gälla inom lagens ram (för förskola 8 kap. 19 §).

Rätt till plats i förskola

I skollagen finns regler om vilka barn som har rätt till en plats i förskola (8 kap. 3-7 §§ och 8 kap. 18-19 §§).

Barn har från och med dagen barnet fyller ett år och till och med det att barnet börjar förskoleklass som utgångspunkt rätt till plats i förskola. För att ha rätt till plats krävs att något av nedanstående kriterier uppfylls:

- Barnets vårdnadshavare förvärvsarbetar eller studerar.
- Barnet har ett eget behov av förskola utifrån familjens situation.
- Barnets vårdnadshavare är föräldralediga eller aktivt arbetssökande.
- Barnet har rätt till plats på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl och behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.
- Barnet omfattas av kriterierna för avgiftsfri allmän förskola.

För att ha rätt till förskola måste barnet vara bosatt i Sverige.

I skollagen definieras följande som bosatta i Sverige:

- Den ska vara folkbokförd enligt folkbokföringslagen.

- Den som inte är folkbokförd här men som omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen om mottagande av asylsökande med flera. Om ett beslut om avvisning eller utvisning meddelats mot någon som avses här ska personen fortfarande anses vara bosatt i Sverige på den grunden, till dess att han eller hon lämnar landet. Om den som avvisats eller utvisats håller sig undan så att beslutet inte kan verkställas ska personen dock anses som bosatt i Sverige på den grund att personen som vistas här utan stöd av myndighetsbeslut eller författning.
- Den som vistas här med stöd av tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap.15 § utlänningslagen.
- Den som har rätt till utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.
- Den som är familjemedlem till en person som tillhör en främmande makts beskickning eller lönade konsulat eller dess betjäning eller som avses i 4 § lagen om immunitet och privilegier i vissa fall och som inte omfattas av 29 kap. 2 § 3 punkten skollagen.

Olika former av verksamhet som erbjuds

På www.karlskrona.se/skola-och-forskola finns förteckning över samtliga kommunala och enskilda utförare av förskola, fritidshem och fristående pedagogisk verksamhet med adress, telefonnummer och ytterligare information.

Edlevo är det verksamhetssystem där vi hanterar barn och elevuppgifter. För vårdnadshavare används Edlevo-appen för tjänster och kommunikation.

Förskola

Förskola är en icke obligatorisk skolform och bedrivs i lokaler som är anpassade för verksamheten. Verksamheten benämns som utbildning och i förskolan bedrivs undervisning av legitimerade förskollärare. Förskolan regleras av skollagen och förskolans läroplan.

Förskolorna är placerade i områden där de ges möjlighet att arbeta tillsammans. Öppettider är 6-18, lokala variationer i området kan förekomma.

Karlskrona kommun erbjuder inte dubbla placeringar inom förskola till exempel vid växelvis boende. Detta gäller såväl inom som utanför Karlskrona kommun samt fristående verksamhet.

Pedagogisk omsorg

Pedagogisk omsorg är ett alternativ till förskola där dagbarnvårdare tar emot barn i åldern 1-5 år i sitt eget hem eller i en annan lokal. I Karlskrona kommun bedrivs pedagogisk omsorg enbart som fristående verksamhet. Verksamheten är ingen skolform eller utbildning och det bedrivs ingen undervisning. Förskolans läroplan är vägledande men inte bindande för verksamhetsformen.

Kontaktplats

Genom kontaktplats i förskolan har man möjlighet att göra uppehåll med barnets placering på förskolan under vårdnadshavares föräldraledighet.

Familjen kan hålla kontakten med förskolan och barnet är garanterat plats på samma förskola (ej på samma avdelning) barnet varit placerad på innan syskonet föddes. Under besöken är vårdnadshavarna alltid ansvariga för tillsynen av sitt/sina barn.

Under uppehållet, som måste omfatta minst sex sammanhängande månader, betalar du ingen avgift för kontaktplatsen. Möjligheten till syskonförtur påverkas inte av uppehållet. Ansökan lämnas senast två månader före önskat datum.

Allmän förskola

Barn vars vårdnadshavare inte har behov av plats inom förskola har ändå rätt till avgiftsfri allmän förskola. Enligt skollagen ska alla barn erbjudas förskola under minst 525 timmar om året från och med höstterminen det år de fyller tre år (8 kap 4 § skollagen).

- Den avgiftsfria allmänna förskolan är förlagd till och ingår i förskolans ordinarie verksamhet.
- De 525 timmar om året fördelas på 15 timmar per vecka från september till och med maj.
- Vistelsetider för barn som endast deltar i den avgiftsfria allmänna förskolan beslutas av rektor.
- Om det finns behov av mer omsorg vid andra tider än de förutbestämda 15 timmarna för allmän förskola, betalas ordinarie barnomsorgstaxa för den tiden.
- Uppsökande verksamhet för barn som har rätt till allmän förskola som inte har placering, görs två gånger om året (8 kap.12a § och 14a §).

Fritidshem

Elever 6-13 år i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola ska erbjudas utbildning i fritidshem.

Utbildning ska erbjudas i den omfattning som behövs med hänsyn till vårdnadshavarnas förvärvsarbete eller studier, eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Ett "eget behov på grund av familjens situation i övrigt" kan till exempel handla om elever med ett annat modersmål än svenska. Rektor fattar beslut om placering.

Utbildning i fritidshem kan även erbjudas på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl då eleven behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning.

Eleven ska erbjudas fritidshem under den del av dagen då de inte går i skolan och under lov.

När eleven skall börja i förskoleklass placeras eleven automatiskt på fritidshem. Finns inget behov av fritidshemsplats i samband med förskoleklass, måste vårdnadshavaren säga upp platsen. Observera att uppsägningstiden är två månader.

Elever till vårdnadshavare som är hemma under föräldraledighet för annat barn har rätt till fritidshemsplats 10 timmar i veckan. Gäller både under skoldagar och lov. Hur timmarna ska förläggas anpassas efter verksamheten. Vid flerbarnsfödelse får äldre syskon behålla sin plats i samma omfattning som tidigare under de fyra första månaderna efter syskonens födelse.

Elever till vårdnadshavare som är arbetssökande, har rätt till fritidshemsplats 10 timmar i veckan. Gäller både under skoldagar och lov. Hur timmarna ska förläggas anpassas efter verksamheten.

Elever till vårdnadshavare som är pensionär, har rätt till fritidshemsplats 10 timmar i veckan. Gäller både under skoldagar och lov. Hur timmarna ska förläggas anpassas efter verksamheten.

När det gäller fritidshem för elever på Karlskrona anpassade grundskola behöver ansökan samt schemaändringar inkomma senast 3 veckor innan önskad start/ändring.

I de fall där skolskjutstiderna inte överensstämmer med skolans tider finns det möjlighet att ansöka om avgiftsfri fritidshemstid om väntetiden överstiger 45 minuter.

Lovtillsyn

Finns behov av fritidshem under skollov kan ansökan om lovtillsyn göras även om eleven inte har någon fritidshemsplacering. Lovtillsyn erbjuds elever från 6 år till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Om

eleven har plats på fritidshem men endast är i behov av lovtillsyn, görs en anmälan av vårdnadshavare och överflyttning sker tidigast en månad efter anmälningsdatumet.

Omsorg kvällar, nätter och helger

Omsorg på kvällar, nätter och helger är inte en lagstadgad rättighet, utan en service som Karlskrona kommun erbjuder. Omsorgen vänder sig till barn och elever 1-13 år som behöver tillsyn på kvällar, nätter och helger.

För placering på obekväma tider gäller inte den garanterade placeringstiden inom fyra månader från anmälningsdatum.

Vårdnadshavare ska ha undersökt möjligheten att ändra arbetstider eller annan omsorgslösning innan placering gällande omsorg på kvällar, nätter och helger. För att få en placering på obekväm arbetstid måste det finnas ett varaktigt och regelbundet omsorgsbehov och en placeringsperiod om minst sex månader.

Om en vårdnadshavare inte har nyttjat obekväma tider på två månader tas kontakt med vårdnadshavaren. Vårdnadshavaren får då intyga genom uppdaterat arbetsgivarintyg att det fortfarande finns behov av en placering, annars blir barnet eller eleven plats uppsagd på grund av att den inte nyttjas.

Ansökan och placering av förskoleplats

Ansökan om förskoleplats och fritidshemsplats görs via Edlevo-appen eller på anmälningsblankett som användas när vårdnadshavaren saknar personnummer eller e-legitimation.

Ansökan gäller till både kommunal verksamhet och till fristående verksamhet. Kommunal verksamhet och fristående verksamhet har en gemensam kö.

Vid ansökan om plats på förskola kan tre alternativ anges. Blir du erbjuden något av dina alternativ är du inte längre kvar i kön. Undantag när det gäller syskonförtur, Trossö kväll-, natt- och helgomsorg, fristående förskolor (om detta alternativ är före en kommunal förskola).

Vid placering i förskola abonnerar man på en plats som är löpande utan uppehåll. Detta gäller även under sommaren eller annan ledighet. Om platsen sägs upp är ditt barn inte längre kvar i kön och en eventuell framtida placering gäller inte heller.

Ansökan kan göras tidigast nio månader före önskat placeringsdatum.

Barn registreras på folkbokföringsadressen. Båda vårdnadshavarna har enligt föräldrabalken rätt att bestämma i frågor som rör barnet, även om de inte lever tillsammans.

Vid gemensam vårdnad där vårdnadshavarna bor på skilda håll och barnet har växelvis boende, ska var och en av vårdnadshavarna vara platsinnehavare. Boendeföräldern, där barnet är folkbokfört, kan ensam besluta i vissa frågor som rör den dagliga omvårdnaden av barnet. Vistas barnet hos båda vårdnadshavarna, som vid växelvis boende och båda nyttjar förskoleplatsen, krävs båda vårdnadshavarnas samtycke vid byte av förskola. Vid nyplacering skickas information till båda vårdnadshavarna om att barnet har en placering.

Prioriteringsordning vid fördelning av plats

Vid fördelning av platser i kommunal förskoleverksamhet ska hänsyn tas till barngruppens storlek och ålderssammansättning på respektive enhet, samt sträva efter att skapa så likvärdiga förutsättningar som möjligt.

Kunskapsförvaltningen ska även arbeta aktivt för att motverka geografisk obalans avseende tillgång och efterfrågan på förskoleplatser.

Platser fördelas löpande under året. Varje ledig plats tillsätts enligt följande prioriteringsordning:

1. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola (8 kap. 7 § och 8 kap. 14 § skollagen) eller om barnet har ett eget behov av förskola utifrån familjens situation. Dessa barn ska efter individuell prövning skyndsamt erbjudas förskola. Ansökan görs till rektor. Behovet ska styrkas med intyg. Plats erbjuds där barnets behov bäst kan tillgodoses. Rektor fattar beslut om placering och handlingsplan upprättas.
2. Syskonförtur i mån av plats.
Med syskon avses helsyskon, halvsyskon och även barn som bor i samma hushåll.
3. Önskad placering i mån av plats enligt ködatum.
4. Annan placering enligt ködatum.

När anmälan om placering i förskola har inkommit ska kommunen erbjuda barnet placering inom fyra månader enligt skollagen (8 kap. 14 §).

Karlskrona kommun försöker i största möjliga mån tillgodose varje barns plats enligt önskemål och från önskat placeringsdatum. Kan plats inte erbjudas enligt önskemål erbjuds annan placering i kommunen.

Placeringsens varaktighet får inte vara mindre än två månader. Detta gäller både i förskola och fritidshem.

Avgifter

I Karlskrona kommun tillämpas maxtaxa vilket innebär taxan beräknas utifrån hushållets samlade bruttoinkomst upp till angivna inkomsttak. Avgift betalas 12 månader per år.

Debitering görs även vid lov, studiedagar och semester (oavsett närvaro).

Om vårdnadshavare har separerat och barnet delar sitt boende, ska vårdnadshavarna ha varsin del av placeringen om behovet av förskola eller fritidshem finns.

Två avgifter kan därmed utgå för ett barn men totalsumman får inte överstiga taket på maxtaxan. En förändrad avgiftsgrundad inkomst för en av vårdnadshavarna kan förändra den andra vårdnadshavarens avgift.

Vårdnadshavarna får varsin faktura på avgiften utifrån respektive hushålls bruttoinkomst. Vid beräkning av avgiften tas hänsyn till övriga barn i hushållet och ordinarie maxtaxa.

Om du är sambo eller gift med någon som inte är biologisk förälder till barnet ska den personens inkomst också anmälas som inkomst för beräkning av avgiften. Den som inte betalar avgiften förlorar platsen efter varsel om uppsägning.

Platsinnehavaren är skyldig att lämna uppgifter om bruttoinkomst. Du lämnar dina uppgifter via Edlevo-appen.

Om inkomstuppgift inte lämnas debiteras högsta avgift för förskola och fritidshem.

För placering som är kortare än två månader debiteras avgift för två månader. Detta gäller både förskola och fritidshem.

Inkomstkontroll

En gång om året kontrollerar Kunskapsförvaltningen att inkomstuppgifter som lämnats stämmer och att rätt avgift blivit betald, samt att lämnad inkomstuppgift stäms av mot den taxerade årsinkomsten från Skatteverket. Kommunen kan efterdebitera tre år tillbaka i tiden.

Om en vårdnadshavare debiterats för hög avgift ska kommunen betala tillbaka mellanskillnaden och vid debitering av för låg avgift blir vårdnadshavaren återbetalningsskyldig.

Vistelsetid och närvaro

Barnet eller elevens närvarotid grundar sig på vårdnadshavares arbets- och/eller studietid plus resor till och från förskolan och fritidshem.

Den tid som eleven är i skolan skall dras bort från schemat.

Det är viktigt att lämna ett nytt schema vid varaktig förändring. Ändringar för tillfälliga scheman görs i överenskommelse med verksamheten. "Icke nyttjad tid" kan inte sparas för senare bruk.

Nytt schema samt schemaändringar måste göras senast sju dagar innan ändringen träder i kraft. Schema ska registreras via Edlevo-appen. Intyg om till exempel arbetstider, studietider eller sjukdom kan behövas lämnas vid behov.

Som timanställd med varierande arbetstider kan det vara svårt att lämna schema eftersom både tider och omfattning varierar. Så kallad 'snitt-tid' tillämpas då över flera veckor. Vid förändrad tid, vänligen kontakta din förskola.

Förskolebarn till föräldralediga vårdnadshavare

Barn vars vårdnadshavare är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen, för syskon, erbjuds förskoleverksamhet med 15 timmar/vecka eller 20 timmar/vecka. Vistelsetiden är förutbestämd.

Vid flerbarnsfödelse får äldre syskon behålla sin plats i samma omfattning som tidigare under de fyra första månaderna efter syskonens födelse.

Förskolebarn till arbetssökande vårdnadshavare

Barn vars vårdnadshavare som är aktivt arbetssökande, det vill säga står till arbetsmarknadens förfogande och är inskriven på arbetsförmedlingen, erbjuds förskoleverksamhet 15 timmar/vecka eller 20 timmar/vecka. Vistelsetiden är förutbestämd.

Avvikelse från dessa tider får ske för att den arbetssökande ska kunna gå på till exempel möte eller intervju. Dessa avvikelser skall godkännas av respektive rektor.

Förskolebarn till vårdnadshavare som är pensionär

Barn vars vårdnadshavare som är pensionär har rätt till förskoleverksamhet 15 timmar/vecka eller 20 timmar/vecka. Vistelsetiden är förutbestämd.

Förskola och fritidshem under sommartid

Många förskolor och fritidshem har sammanslagen verksamhet i cirka fyra veckor under juli och augusti.

Verksamheten bedrivs då med barn, elever och personal från olika enheter och delvis eventuellt med sommarvikarier. Barn/elever som har behov av förskola och fritidshem under perioden kan då få plats på annan enhet om den ordinarie är tillfälligt stängd.

Information inför sommarens sammanslagningar lämnas i god tid.

Semester och annan ledighet

Vid vårdnadshavares semester/ledighet är också barnet ledigt.

Vid längre ledighet än två månader kan vårdnadshavare ansöka om att kvarhålla platsen i förskolan. Ansökan görs till kunskapsforvaltningen@karlskrona.se

Vid outnyttjad plats (mer än 2 månader) sägs barnet eller eleven upp från platsen på förskolan eller fritidshemmet.

Under juni, juli och augusti kan dock ledighet tas utan ansökan om att kvarhålla plats eller bli uppsagd på grund av outnyttjad plats.

Planerings- och kompetensutvecklingsdagar

Verksamheten strävar efter ständig utveckling och har två planerings- och kompetensutvecklingsdagar per termin då verksamheten stänger. Vårdnadshavare informeras om datum i god tid. Alternativ verksamhet erbjuds vid behov. Vänd dig till rektor om det finns behov av plats under stängningsdagarna.

Sjuka barn eller elever

Om barnet eller eleven är sjuk ska de inte vara på förskola eller fritidshem. Det som avgör om barnet eller eleven kan delta i barngruppen är allmäntillståndet. Barnet eller eleven ska orka vara med i gruppsamvaron, leka inne och ute och äta den mat som serveras.

Förskolan och fritidshemmet utgår ifrån de riktlinjer som lämnas av sjukvårdsupplysningen 1177.

Om barnet eller eleven blir sjuk måste personalen kunna nå vårdnadshavare. Lämna alltid kontaktuppgifter, adress och telefonnummer både till bostad och arbetsplats, via Edlevo-appen.

Sjukanmälan av barnet eller eleven görs i Edlevo-appen. Det är av stor vikt för verksamhetens planering. I 'meddelandefunktionen' i Edlevo-appen kan även information ges när barnet väntas tillbaka.

Sjuk vårdnadshavare

Sjukskriven vårdnadshavare har rätt att lämna barnet eller eleven i verksamheten.

Barn eller elever kan, efter beslut av rektor, även få plats på tider utanför sjuk vårdnadshavares ordinarie arbetstid, om vårdnadshavaren bedöms så sjuk att han/hon inte själv kan ta hand om sitt barn hemma.

Vårdnadshavare med graviditetspenning har samma rätt som sjukskrivna.

Barn till vårdnadshavare som uppbär 100 procents sjukersättning har rätt till 30 timmars förskola per vecka.

För elever i fritidshem gäller rätt till 30 timmars verksamhet, skola och fritidshem sammantaget.

Försäkring

Barn och elever som är inskrivna i förskolan eller fritidshemmet är olycksfallförsäkrade dygnet runt. Läs mer på www.karlskrona.se/skola-och-forskola/forsakring

Förändringar, uppehåll och uppsägning

Ändrade förhållanden

Vårdnadshavare är skyldiga att anmäla förändringar beträffande arbete, studier, inkomst, familjeförhållande eller annat som kan påverka rätten till förskola eller fritidshem.

Ändringen görs via Edlevo-appen.

Uppsägning av plats

Uppsägningstiden för en plats är två månader och avgift tas ut under denna tid. Uppsägningen görs via Edlevo-appen. Ny anmälan kan göras först när aktuell placering är avslutad, ordinarie prioriteringsordning gäller för ny placering.

Om plats inte nyttjas på två månader har rektor rätt att säga upp barnet eller elevens plats på förskolan eller fritidshemmet med en månads varsel (undantag kan finnas).

Om barnet eller eleven har två platsinnehavare, det vill säga att vårdnadshavare har gemensam vårdnad och båda har plats, måste respektive vårdnadshavare säga upp sin del av platsen.

Även de som inte betalar avgift ska säga upp sin plats.

Anmälningssplikt

Enligt Skollagen 29 kap 13§, samt socialtjänstlagen 14 kap 1§, är man som anställd inom förskola/skola/fritidshem/pedagogisk omsorg skyldig att anmäla till socialtjänsten om man känner oro eller misstanke om att ett barn eller en elev far illa.

Skäl till oro kan till exempel vara signaler om missförhållande i hemmet eller att vårdnadshavare vid upprepade tillfällen inte har betalt avgiften för förskola eller fritidshem inom betalningsvillkoren.

Fristående verksamheter

En fristående verksamhet drivs av en enskild huvudman och får bidrag från kommunen att bedriva verksamheten. Fristående förskolor har samma kösystem som kommunen och ansökan görs via Edlevo-appen, länk eller via blankett. Enskilda huvudmän kan ha viss avvikelse från ovanstående regler.

För mer information, kontakta respektive verksamhet.